



Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-11-19

Diarienummer N165-0921/24

Handläggare

Annika Olsson, Janika Karvinen, Lina Wallberg

Telefon: 031-365 00 00

E-post: lina.wallberg@socialsydvast.goteborg.se

Svar på motion av Emma Altenhammar (SD) om att revidera Göteborgs stads policy för måltider i linje med Uddevalla kommuns måltidspolicy

Förslag till beslut

Socialnämnd Sydväst avstyrker motion om att revidera Göteborgs stads policy för måltider i linje med Uddevalla kommuns måltidspolicy och översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Göteborgs Stad Kommunfullmäktige beslutade 2021-12-09 om att införa en ny och uppdaterad måltidspolicy för staden som ersatte det tidigare måltidsprogrammet från 2004. Måltidspolicyn skapades i enlighet med grundläggande regelverk och rekommendationer.

Emma Altenhammar (SD) inkom den 2024-10-17 med en motion om att revidera måltidspolicyn i linje med Uddevalla kommuns måltidspolicy med svensk husmanskost som bas och där specialkost av religiösa eller etiska skäl ska tillgodoses med vegetarisk kost.

Utifrån att revideringen av Göteborgs Stads Måltidspolicy, beslutad i Kommunfullmäktige 2021-12-09, redan innehåller ändamålsenlig styrning för göteborgarnas *goda och likvärdiga livsvillkor i stadens verksamheter* finner Socialförvaltningen sydväst inga anledningar att på nytt revidera måltidspolicyn.

Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda den 19 januari 2025.

Förvaltningens samlade bedömning är att motionen ska avstyrkas.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Socialförvaltningen sydväst finner inga särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur ekologisk dimension

Socialförvaltningen sydväst finner inga särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Nuvarande måltidspolicy bedöms ha tagit i beaktande sociala aspekter så som olika åldrar, socialt utsatta personer, hälsa, mångfald, funktionsnedsättning mm. Måltidens betydelse för de personer som befinner sig i stadens verksamheter är mycket viktig utifrån både fysiskt och psykiskt välbefinnande. Det är därför av stor vikt att dessa verksamheter fortsatt har möjlighet att styra måltidens utformning utifrån de behov och preferenser som finns inom varje specifik verksamhet.

Det nya förslaget om att revidera måltidspolicyn till att ha svensk husmanskost som bas i alla verksamheter skulle begränsa verksamheters möjligheter att anpassa måltiden till den målgrupp och de individer som befinner sig där. Detta skulle innebära en risk för sämre näringsintag hos vissa individer samt begränsa matgästernas möjlighet till inflytande över den egna måltidssituationen.

Bedömning utifrån barnrättsperspektivet

Enligt barnkonventionens artikel 12 har barn och unga rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör det. I frågor som barnet påverkas av ska barnet höras och barnets intresse komma i första rummet. I enlighet med barnkonventionen för därför barn och unga ha möjlighet att själva vara med och påverka måltidssituationen, vilket de har i enlighet med den nuvarande måltidspolicyn.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 11 december 2024.

Bilagor

1. Motion av Emma Altenhammar (SD) om ny måltidspolicy enligt Uddevallas framgångsrika husmanskostmodell.

Ärendet

Emma Altenhammar (SD) inkom den 2024-10-17 med en motion om att revidera måltidspolicyn i linje med Uddevalla kommuns måltidspolicy med svensk husmanskost som bas och där specialkost av religiösa eller etiska skäl ska tillgodoses med vegetarisk kost.

Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda den 19 januari 2025.

Förvaltningens samlade bedömning är att motionen ska avstyrkas.

Beskrivning av ärendet

Emma Altenhammar (SD) lyfter i sin motion att Göteborgs Stad bör införa en liknande måltidspolicy som Uddevalla kommun har med fokus på lokala och närproducerade råvaror. I Uddevallas offentliga verksamheter serveras huvudsakligen svensk husmanskost samt ett vegetariskt alternativ. Modellen innebär att Uddevalla kommun tillgodoser kostpreferenser av religiösa eller etiska skäl med ett vegetariskt alternativ. Motionären lyfter att det handlar om att tillgodose näringsriktig mat i offentliga verksamheter men även att stärka svensk livsmedelsproduktion och hållbarhet.

Nuvarande måltidspolicy

Göteborg Stads policy för måltider antogs av Kommunfullmäktige (0417/20) år 2021 och omfattar verksamheter inom förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, äldre samt vård- och omsorgsnämnden, nämnden för Funktionsstöd samt socialnämnderna som upphandlar, köper in, tillagar eller serverar måltider. Syftet med måltidspolicyn är att dels understryka betydelsen av livsmedel, mat och måltider för matgästernas välbefinnande, dels att förtydliga vad som förväntas av måltidsarbetet i berörda verksamheter.

I policyn står att personal som hanterar mat och måltider inom verksamheten ska ha grundläggande kunskaper om matgästens måltidsbehov, inklusive specialkost, livsmedelssäkerhet och måltidsmiljöns betydelse för den totala måltidsupplevelsen. För personer som befinner sig i social utsatthet är måltiden ett medel för att bidra till ökat fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Måltidssituationen ska erbjuda näring, återhämtning och gemenskap som ger individen förnyad energi att hantera sin tillvaro. Måltidssituationen med dess förberedelser och innehåll kan användas för vardaglig träning som steg på vägen till ett självständigare, stabilare och hälsosammare liv. I policyn framgår att måltiderna ska utformas enligt nedan:

Goda måltider

- Maten ska vara vällagad, utbudet ska anpassas utifrån varje målgrupp och det ska erbjudas alternativ.
- För att öka chansen att matgästerna får till sig näring, väcka intresse och uppmuntra till att provsmaka ska maten presenteras på ett inbjudande och aptitligt sätt.
- Matgästernas preferenser ska respekteras, likaså deras egna initiativ att pröva olika smaker. Personalen ska i sitt agerande skilja mellan personliga uppfattningar om smak och den professionella rollen.

Integrerade måltider

- Måltiden ska organiseras så att tillräckligt med tid ges för att äta i lugn och ro och att måltiderna fördelas jämnt över dagen.
- Det systematiska kvalitetsarbetet i organisationen ska inkludera måltidsverksamheten.
- Råd eller forum där matgäster, måltidsverksamhet och övrig (kärn-)verksamhet och är representerade ska hållas för att säkerställa inflytande på utförande och utveckling

Trivsamma måltider

- All personal som på olika sätt bidrar till eller deltar i måltiden, ska med sitt personliga agerande göra allt för att måltidsmiljön ska upplevas trivsam och trygg. Ett välkomnande och respektfullt bemötande är en självklarhet.
- Den fysiska miljön ska vara ren och fräsch och utformad utifrån målgruppernas behov. Inredning och möblering ska i möjligaste mån bidra till en behaglig ljudnivå, god belysning, angenäm miljö samt en välfungerande logistik kring måltiden.

Miljösmarta måltider

- Verksamheten ska arbeta aktivt för att minska sin negativa miljö- och klimatpåverkan i alla moment från ”jord till bord”. Matgästerna känner också att de får stöd i ambitionen att minska den egna miljö- och klimatpåverkan.

Näringsriktiga måltider

- Måltiderna ska planeras med stöd av nordiska Näringsrekommendationer och Livsmedelsverkets råd och riktlinjer.

Säkra måltider

- Måltidsmiljön ska vara ren och hygien god. De som är i behov av specialkost eller har allergier känner att de tryggt kan förlita sig på att det finns kompetens och rutiner som stödjer dem i en säker kosthållning.

I framtagandet av riktlinjen har lagar som till exempel livsmedelslagen 2006:804 och Lag om offentlig upphandling 2016:1145 (LOU), Skollagen 2010:800, Socialtjänstlagen 2001:453 (SoL), och Hälso- och sjukvårdslagen 2017:30 (HSL) tagits i beaktande. Även aktuella föreskrifter och allmänna råd såväl som rekommendationer från Livsmedelsverket och Branschriktlinjer från SKR har använts i upprättandet av måltidspolicyn.

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltning sydvästs bedömning är att den nuvarande måltidspolicyn är genomarbetad, tydlig och heltäckande. Den beskriver på ett pedagogiskt sätt vilka förväntningar som finns på måltidshanteringen. Den nuvarande måltidspolicyn omfattar redan till stor del förändringarna som motionären lyfter som till exempel vikten av klimatsmart måltidshantering och att servera näringsrik kost. Dessutom trycker den nuvarande måltidspolicyn på att måltiden ska anpassas till olika målgrupper och att

matgästernas preferenser ska respekteras samt att matgästerna ska ha inflytande över måltiderna.

Utifrån detta bedömer förvaltningen att det inte finns någon anledning att revidera den nuvarande måltidspolicyn.

Beslutet ska skickas till:

Kommunstyrelsen

Janika Karvinen

Avdelningschef

Annika Ljungh

Förvaltningsdirektör